

Miquel Martí i Serra, biblioteca de Palamós, 26 de maig del 2022

[Text de la presentació del llibre *Bèsties de companyia*, a la biblioteca Lluís Barceló i Bou]

DECÀLEG BARDERIA

Damià Bardera és un autor sòlid, la literatura del qual disposa de bons fonaments. A tall de decàleg, podríem oferir 10 bones raons d'aquesta solidesa:

- 1) L'autor té una clara **consciència de ser escriptor** i, alhora, d'estar construint una **obra literària**, en el seu cas centrada en la narrativa breu, però que també inclou l'assaig, la novel·la i, tangencialment, la poesia.
- 2) La seva obra conté una **barreja d'ambició i humilitat**: creu en ell perquè hi creguin els lectors. L'ambició fa que vulgui arribar lluny, que no s'arronsi a l'hora d'escriure, però alhora, la humilitat fa que sempre busqui, que faci recerca, que tingui dubtes. Són dues característiques que, si bé a primera instància semblen incompatibles, es complementen i es retroalimenten.
- 3) Bardera té la **consciència de la llengua**: un escriptor és la seva llengua i ell ho sap. La llengua que fa servir és de base oral, és una llengua que flueix, sense artificis ni impostures.
- 4) Escriu amb la voluntat d'inserir-se en una **tradició** i de dir-hi la seva. En aquest sentit, no és d'estranyar que en els seus contes s'hi detectin ecos de Ruyra, Víctor Català, Bertrana, Calders, Rodoreda, Moncada, Monzó Cheever...
- 5) Té una **mirada pròpia**: la realitat és la mateixa, però cal saber mirar-la i narrar-la. La seva mirada és àcida i lúcida, a més disposa de formació filosòfica, una característica que li permet filar prim, matisar, capgirar convencionalismes, qüestionar tòpics i lloc comuns.

- 6) La **veu narrativa** (en primera persona sobretot, tot i que també fa ús de la tercera) s'identifica amb un jo distant.
- 7) El **to dels seus contes** és fred, quirúrgic, sense clemència.
- 8) L'**univers** de Bardera és reconeixible i recurrent: obsessions inquietants, per moments desconcertants o fins i tot brutals. És un univers bèstia, inhumà, tenyit de crítica mordaç i humor negre.
- 9) Els **personatges** són marginals, expulsats, esguerrats (físicament o moralment) però alhora hi ha comprensió, identificació, i fins i tot compassió. És una mixtura estranya, però reeixida.
- 10) La suma de tot plegat fa que Bardera tingui un **estil propi**, és a dir, un segell literari reconeixible i intransferible

Finalment, cal fer esment del llibre *Cal Ratoliu*. Encara que els contes siguin l'element més identificatiu de la seva obra literària, el dietari assagístic *Cal Ratoliu* és un bon complement dels seus contes, i reafirma tot allò exposat en el Decàleg. A l'article titulat «Literatura per a...», podem llegir-hi:

Sóc plenament conscient que els meus contes, per la seva pròpia naturalesa *outsider*, no esdevindran mai un *best seller* ni res que s'hi assembli. Però en canvi, sempre he mirat d'escriure literatura amb una clara voluntat d'universalitat antropològica, això és, una literatura que, almenys d'entrada, no es tanqui cap porta i pugui interessar a qualsevol persona lectora, vingui d'on vingui, sigui d'on sigui i tingui l'orientació sexual que tingui.

L'obra de Bardera és, doncs, una obra no només sòlida, sinó que té una voluntat universal.